

AMƏSU

Aməsu wi, u sāawa yaa sabenun kparo. Yaa sabe niya u kparamə Yinni Gusunə u ka nùn sokə u ka bwese ni nu ka Isireliba sikerene sō siri bi Yinni Gusunə u koo nu kua. Aməsun waati ye səə, Isireliba ba dukia məwa too, adama ben wāasinaa ka Gusunə ya biru wura. Baa me ba sāaru nəni, ben gōru ga n̄ wāa te səə. Ba n̄ sāarobu nəərimə. Ba bwēebwēebu gem biramə. Ba təmbu taki dimə tenkurun swaa səə.

N deema saa ye səə, Asirigiba dam mə. Aməsu u Isireliba yaayasiämə wooda ye Yinni Gusunə u Məwisi wē ben sō ka nge me u bu yarama saa Egibitin di. Yen sō, bà kun Gusunə sāämə ka gem, mem nəəbu sarira ba mə. U maa bu sōämə ma Yinni Gusunən siribu wee be səə.

Aməsu u sāawa Isireliban bwese kera wəkura yiru yen səmə dāako wi Gusunə u bu gəria Asiri-gibu bu sere bu yoru mwa bu ka doona.

Tire ten kpunaa

1. Yinni Gusunə u koo win təmbu ka bwese tukunu siri, wiru 1n di sere wiru 2.
2. Isireliban toranu ka kirə ye Yinni Gusunə u bu kua, wiru 3n di sere wiru 6.
3. Kāsinu nəəbu, wiru 7n di sere wiru 9:10.
4. Yinni Gusunə u koo maa Isireliba seeya, wiru 9:11-15.

¹ Aməsu u sāawa yāa kparo Tekoao. Wiya Yinni Gusunə u ka gari kua Isireliban sō, n kua wōo yiru tem mu sere yīra. Saa ye səə, Osiasiwa u bandu dii

Yudao, maa Yeroboamu, Yoasin bii u maa bandu dii Isirelio.

² Aməsu u nee,
Yinni Gusunən nəo ga nəoramə Siənin guurə
Yerusalemuə.
Yakasu maa sari kpara yenə,
maa guu te ba mò Kaameli, ten wii kpiira gbera.

Yinni Gusuno

u koo Sirigibu seeyasia

³ Ne, Yinni Gusuno na nee,
Damasigibun toranu nu kpēa.
Yen sō, na n̄nen himba gəsiämə.
Domi ba Galadigibu taaka ba munka.
⁴ Tē, kon de dōo u na u sina boko Hasaelin yenu wori,
kpa u Beni Hadadin sina kpaaru di mam mam.
⁵ Kon ben wuu Damasin gbārарun gamboba
kəsuku,
kpa n Bikati Afənin təmbu kpeerasia.
Kpa n Bəti Edənin sunə go.
Kpa n de bu Sirigibu yoru mwəeri bu ka da Kiriə.
Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Yinni Gusuno

u koo Filisitiba seeyasia

⁶ Ne, Yinni Gusuno na nee,
Filisitibən toranu nu kpēa.
Yen sō, na n̄nen himba gəsiämə.
Domi ba Isireli dabi dabini yoru mwəera
ba Edəmuba nəmu bəria.
⁷ Meyə kon de bu ben wuu Gasa dōo səku,
kpa u yen dii geenu di.
⁸ Kon Asidədun təmbu ka Asikalonin sunə
kpeerasia.

Kon Ekoronigibu wəri.
 Kpa Filisiti be ba tie mi kpuro bu kam ko.
 Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

*Yinni Gusunə
u koo Fenisiba seeyasia*

⁹ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
 Fenisibən toranu nu kpēa.
 Yen sõ, na ñ nən himba gəsiamə.
 Domi ba Isireli dabi dabinu yoru mwεεra
 ba Edəmuba nəmu bəria.
 Ba ñ ben arukawani yibie ye ba raa ka bu bəkua.
¹⁰ Yen sõ, kon de bu ben wuu Tiri dõə səku,
 kpa u yen dii geenu di.

*Yinni Gusunə
u koo Edəmuba seeyasia*

¹¹ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
 Edəmubən toranu nu kpēa.
 Yen sõ, na ñ nən himba gəsiamə.
 Domi ba ben mero bisibu Isireliba naa sw̄i ka takobi.
 Ba ñ bu wənwəndu kue.
 Ben məru kun maa sure.
 Ma ba ka bu wərəru sāa dim dim saa kpuro.
¹² Yen sõ, kon de bu ben wuu Tema dõə səku
 kpa u Botisiran dii geenu di.

*Yinni Gusunə
u koo Aməniba seeyasia*

¹³ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
 Amənibən toranu nu kpēa.
 Yen sõ, na ñ nən himba gəsiamə.
 Domi ba gurigibun nukunu besuka Galadiə,
 saa ye ba Galadigii ben tem mwaaamə

begim mu ka yasian sõ.

¹⁴ Yen sõ, kon de bu ben wuu Raba tabu wəri bu ye
dõõ səku,

kpa u yen dii geenu di mam mam.

Saa ye sõo, tabun wurenu koo nəəra nge woo bəkə.

¹⁵ Kpa bu ben sina boko ka win tabu sinambu yoru
mwəəri.

Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

2

Yinni Gusunə

u koo Məabuba seeyasia

¹ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
Məabuban toranu nu kpəa.

Yen sõ, na n̄ nən himba gəsiamə.
Domi ba Edəmun sina bokon kukunu dõõ meni nu
kua torom.

² Yen sõ, kon de bu Məabuban tem dõõ meni
kpa u ben wuu Keristun dii geenu di mam mam.

Kpa Məabu be, bu kam ko tabu gberə,
sanam me tabu swīa ba kəbi soomə, ba kuuki mə.

³ Kon ben sina boko ka win tabu sinambu kpuro
kpeerasia.

Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Yinni Gusunə

u koo Yudaba seeyasia

⁴ Nε, Yinni Gusunə na nεε,
Yudaban toranu nu kpəa.

Yen sõ, na n̄ nən himba gəsiamə.
Domi ba nən woodaba yina.

Ba n̄ ye məm nəəwə.

Ma ba būnun weesu swīi, ni ben baababa ba raa
swīi.

Ma nu dera ba gera nən swaan di.

5 Yen sõ, kon de bu ben tem dõo məni.

Kpa u ben wuu Yerusaləmun dii geenu di mam
mam.

Yinni Gusuno

u koo Isireliba seeyasia

6 Nε, Yinni Gusuno na nee,
beε Isireliba, beεn toranu nu kpēa.
Yen sõ, na n nən himba gəsiamə.
Domi i gemgibu dəra i ka beεn dibu wa i mwa.
Ma i ka sāarobu baranun gobi kəsinamə.
7 I ra n kīwə i wənwəndobu taare
kpa ba n wiru tua sāa nuku sankiranun sõ.
Kpa i n bwēεbwēεbu dam dəremə.
Bii ka baa ba ka kurə turo mənnamə.
Nge meya i ka nε, Yinni Gusunən yīsi dəeraru
sankumə.

8 I ra n kpī kpī beεn būnun nuuno
yānu wəllə ni i təruba mwa,
kpa i n tam nərumə me i yokuma.

9 Ka mε, na Aməreba kam koosia mam mam beεn
sõ,
be, be ba gunu nge dāa ye ba mə seduru.
Ma ba dam mə nge dāa damgia.

10 Mεya na beε yarama Egibitin tem di.
Ma na beε kpara gbaburə wəo weeru
n ka beε Aməre ben tem wε.

11 Na səməbu seeya beεn bibu səo.
Ma na gabu gəsa nən sõ beεn aluwaasiba səo,
ma ba man tii wε ba bərua bu ku tam nə.
Beε Isireliba geema? Nge weesa.
Nε, Yinni Gusunəwa na yeni bikiamə.
12 I dera be na gəsa mi, ba tam nəra.

Ma i nən səməbu wooda wẽ i nəe,
bu ku maa təmbu nən gari sõ.

¹³ Wee tẽ, kon bəe munku muku muku
nge me naa keke ye ya dĩanu səəwa ya ra tem
kɔsuku.

¹⁴ Yen dəma te, wasi kasanugiba kun maa kpẽ bu
duka su.

Damgiba kun maa kpẽ bu ben dəm dendi bu ka
gãanu ko.

Meya tabu durə damgiba kun maa kpẽ bu ben
wāaru wəra.

¹⁵ Ten towoba kun maa kpẽ bu ka tii yina.

Be ba maa naasu sāu, ba ñ kisiramo.

Meya maasəba kun maa kpẽ bu we ben dumin
dukin saabu.

¹⁶ Be ba sāa tabu durə damgibu be səə dəma te,
ba koo ben tabu yānu kōwa bu duki su nəm dira.
Nə, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

3

Yinni Gusunən təmbu

ba koo ben daa tusia

¹ I swaa dəkio i nə ye nə, Yinni Gusunəna gerumə,
bəe Isireliba kpuron sõ, bəe be na yarama Egibitin
di.

² Handunian bwesenu kpuro səə, bəe tənawəna na
gəsa.

Yen sõna kon bəe səeyasia bəen durum ye i kua
kpuron sõ.

Gusunə ù n gari gerua,

Gusunən səmə kun kpẽ

u nəə mari

³ Təmbu yiru ba koo swaa wəri sannu

ba kun gina nəəsinε?

⁴ Gbee sunə ga ra gbāre yakasə
ga kun yaa mwε ro?

Gbee sunə buu ga ra kukiri gen kpin yerun di
ga kun yaa wa ga dimə?

⁵ Gunə ga koo taa mwaara temə
ba kun ye bəri?

Taa ya koo se wəllə
gāanu kun ye kəsie?

⁶ Ba rə tabun kəba so wuuə
wuugibu ba kun nande?

Kəsiru garu ta ra koore wuuə
n kun nən min di?

⁷ Aawo, na ku ra gāanu ganu ko
na kun yè nən səmə səəwa.

⁸ Gbee sunə gə n gbāra,
wara ku ra nande.

Nε, Yinni Gusunə nà n gari gerua,
nən səmə wara kun yi kparamə.

Yinni Gusunə

u koo Samari səeyasia

⁹ I Asidədu ka Egibitin tem sina kpaənugibu
nəəgiru sueyo i nεε,
bu mennama Samarin guunə,
kpa bu wa daa bəretəke ka dam dərenaa
ye ya wāa ben suunu səə.

¹⁰ Ba ku ra kā bu gea ko.
Ma ba arumani guramə ka dam ka taki,
ba taasimə ben sina kpaanə.

¹¹ Yen sənə kon de yibereba bu na
bu tem mε tarusi, bu ben dam kpeerasia.
Kpa bu ben sina kpaanu kəsuku.

Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Faaba ye ya n̄ nuku dobu mɔ

12 Wee ye na maa gerua. Na nεε,
nge mε yāa kparo u ra win sabenun sukum wore
gbee sunən nəən di,
nge mεya kon bεε Isireliba wəra
bεε be i na i sõ Samariə kpin yee burənu səə.

Kirəba

13 I swaa dəkio i nə
kpa i Yakəbun bweseru kirə ko
i bu sõ ye ne Gusunə wəllu ka tem Yinni na gerua.
14 Na nεε, sanam mε səə, kon Isireliba sεeyasia ben
durum sõ.

Kon Betəlin yāku turənu kəsuku,
kpa nin kāanu nu bəəkira nu wəruku.

15 Kon bεen dia mi i ra n wāa yam susurun saa ka
puran saa kəsuku.

Kpa n bεen sina kpaanu kam koosia
ni, ni ba buraru koosi ka suunu donnu,
ka sere dii gee ni nu tie.

Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

4

1 Bεε Samarin tən kurəbu,
bεε be i dimə i bəriamə nge Basanin naa gbiibi
yi yi wāa Samarin guuro,
i wənwəndobu dam dəremə,
i bwēebwēebu taki dimə,
ma i bεen durəbu səəmə bu ka tam na i nə.
Tə, i swaa dəkio i nə.

2 Nε, Yinni Gusunə na bərumə ka nen tiin yīsi
deəraru na mə,

wee saa ya sisi yè səə ba koo bəεn ka bəεn bibun
bweseru kəkənu sōre bu gawa nge swēε.

³ Bəεn baawure u koo yari kururun di
kpa bu bəε kuba səə yēsan nəm geu gia.
Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Isireliban gəru bəbunu

⁴ Yinni Gusunə u nεε,
bəε Isirelibə, i doo yāku yee ten mi Betelio,
kpa i n man torarimo.
I doo Giligaliə,
kpa i n man torarimo nge mèn nəə i ko kpī.
I n bəεn yākunu mò bururu baatere,
kpa i n ka bəεn kēnu naamə səə ita ka səə ita.
⁵ I bəεn siarabun yākunu koowo ka pēε ye ba
seeyatia doke.
Kpa i təmbu sō ma i kēnu kua ka kīru.
Domi yera bəε Isirelibə i kīru bo.
Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Kirə ye ya kam kua

⁶ N wee na dera gəora dua bəεn wuu marosu kpuro
səə.
Ma i dīanu bia bəεn yənusu kpuro səə.
Adama ka mε, i n gəsirame nən mi.
Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.
⁷ Na yina gura yu nε ye n tie suru ita bu ka dīanu gə.
Na dera gura ya na wusu gasun mi.
Ma na n wure yu nε gasun mi.
Na dera ya na gbenu ganu səə.
Ma na n wure yu nε ganun mi.
Ma nu gbera.
⁸ Yera bəεn wusu gasun təmbu ba da wuu gagun mi
bu ka nim wa bu nə.

Adama ben nim nəru ga ñ kpa.
 Ka mε, i ñ gəsirame nən mi.
 Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.
⁹ Na dera bεen dñanu kusenu kua,
 ma twee yi na yi bεen gbean dñanu ka bεen dāa
 gbaanun wurusu kpuro di.
 Adama ka mε, i ñ gəsirame ne Gusunə bεen Yinnin
 mi.
¹⁰ Na maa bεe kēsi kēsi bararu sure nge mε na kua
 Egibitiø.
 Na dera ba bεen aluwaasiba go tabu səo.
 Ma ba ben sumi mwεεra.
 Na dera i bεen tən be ba gun nuburu nua bεen
 sansaniø.
 Adama ka mε, i ñ gəsirame nən mi.
¹¹ Na bεe sura na kəsuka nge Sodomu ka Goməra ye
 na kam koosia.
 Ma i kua nge dāa nəo ge ba wuna dñən di.
 Adama ka mε, i ñ gəsirame ne, Yinni Gusunən mi.
¹² Yen səna bεe Isireliba kon bεe seeyasia.
 N n men nə, i n səoru sāa i n ka ne Gusunə bεen
 Yinnin siribu mara.
¹³ Domi nəna na guunu məma,
 ma na woo taka kua.
 Na ra nən bwisikunu tənu giasie.
 Na ra maa yam bururam gəsie yam wōkuru,
 kpa na n sīimə guunu wəllø.
 Nən yīsira Gusunə wəllu ka tem Yinni.

5

Isireliba, i de i gəru gəsia

¹ Bεe Isireliba, i swaa dakio i nə gəo swīi yi na mə
 bεen səø.
² Bεe be i wərumε temə nge wəndia be ba gu,

i ñ maa seemo.
 Goo sari wi u koo bεε seeya.
³ Domi Yinni Gusunø u gerua u nεε,
 bεen wuu ge ga tabu durøbu nørøbu (1.000) mø,
 bà n tabu da, tømbu wunøbuwa (100) ba koo
 wurama.
 Ge ga maa tabu durøbu wunøbu mø,
 tømbu wøkura ba koo tia.

Iwurama Gusunøn mi

n sere dákuru ko

⁴ Wee ye Yinni Gusunø u maa bεε Isireliba søømø.
 U nεε; i n kñ i n wāa, wiya i ko kasu.
⁵ Iku maa sāaru da Beteliø ka Giligaliø ka Beri Sebaø.
 Domi u koo de bu Giligaligibu yoru mwæeri.
 Kpa bu Beteligibu kam koosia.
⁶⁻⁷ Bεε be i ra gem gøsie weesu,
 kpa i kun mu garisi gāanu,
 i na wi, Yinni Gusunøn mi,
 kpa i wa i n wāa,
 kpa u ku raa bεε Isireliba wøri u mwø nge døø.
 Kpa i goo bia Beteliø wi u koo døø wi go.
⁸ Yinni Gusunøwa u kperi bwese bweseka kua,
 ma u yen baayere yi yen ayero.
 U ra Yam wøkuru gøsie Yam bururam.
 Kpa u de søø søø gu tĩra, gu gøsia wøkuru.
 U ra nim wøkun nim menne,
 kpa u mu yøkana tem kpuro søø.
⁹ Wiya u ra damgibun dam bue.
 Kpa u de bu ben wusun gbäraru køsuku.
 Ka gem, win yøsira Yinni Gusuno.
¹⁰ Bεε Isireliba, be ba bεε sirimø dee dee,
 i ra n bu tusa,
 kpa i n ka wi u gem gerumø kðrua.

- 11** I ra bw̑εbw̑εbu d̑am d̑ore,
i n ben gbean d̑ianu mw̑εerim̑o ka dam.
Yen s̑õ, i n̑ sinam̑ b̑eεn dia s̑ȏ
ye i bana ka kpee ni i d̑aka.
M̑eya i n̑ maa b̑eεn res̑em ye i duurān bii duronun
tam n̑orūm̑o.
- 12** Domi u b̑eεn toranu y̑ε nu kp̑ā,
u maa y̑ε ma i durum kua too.
I gemgibu n̑oni s̑õm̑o.
I n̑õm biran k̑enu mw̑aam̑o.
Ma i yinam̑o bu s̑ȃarobu ben gem w̑ε siri yeȓo.
- 13** Sanam m̑eni, sanam k̑os̑uma.
Yen s̑õ, wi u laakari m̑o, wiya u ko n n̑ȏ maari.
- 14** I de i n̑ gea m̑ò n̑ kun m̑o k̑osa.
Kpa i wa i n̑ w̑āa.
Nge meya Gusun̑o w̑øllu ka tem Yinni u ko n̑ ka b̑ee
w̑āa nge me i ra gere.
- 15** I k̑osa tusio kpa i gea k̑ia.
I de gem mu siribu di siri yeȓo.
S̑oȓekudo Gusun̑o, w̑øllu ka tem Yinni u koo b̑ee
Isireliban t̑on be ba tiara w̑ønw̑øndu kua.
- 16** Yen s̑õ, Gusun̑o w̑øllu ka tem Yinni u gerua u neε,
t̑omba koo g̑ȏ wuri ko yam kpuro,
kpa ba n̑ sum̑o sw̑ee s̑ȏ, ba n̑ m̑ò, wee, wee!
Ba koo gbaa wukobu sokuma bu g̑ȏ wooru sina,
kpa bu g̑ȏ sw̑igibu mennama.
- 17** Sanam m̑e u koo b̑ee w̑orima,
ka be ba w̑āa gbeȓo kpuro ba koo g̑ȏ sw̑iwa.
Yinni Gusun̑o wa u yeni gerua.

Yinni Gusun̑oñ siribun t̑oru

- 18** B̑oruroba b̑ee be i Yinni Gusun̑oñ siribun t̑oru
m̑ara.
Mba i y̑iyo i wa t̑ȏ te s̑ȏ.

I n yε̃ ma ta ko n sāawa yam wōkuru, n ñ mə yam bururam.

¹⁹ I ko i n sāawa nge tənu wi u gbee sunə duka suurimɔ,

ma u ka yaa gəba gaa yinna.

Ye u dua win dirɔ u gana nenua,
ma waa ya nùn dəma.

²⁰ Yinni Gusunən tɔ̃ te, ta sāawa yam wōkuru n ñ mə yam bururam.

Ta tīriwa niki niki, yam bururam sari.

Sāa te Yinni Gusunə u tusa

²¹ Yinni Gusunə u nε̃e, u bε̃en tɔ̃ baka ni i ra nùn diiyə tusa.

U ñ mam maa kī u bε̃en mennəsun woo nə̃.

²² I n nùn yāku dɔ̃ mwaararugiru kua ka maa kēnu,
u ku ra nu mwε.

Mεya u ku ra maa bε̃en siarabun yākunu mε̃eri
ni i ra ko ka yaa sabe ni nu gum mə̃.

²³ I ka bε̃en womusun wōkinu doonə win bə̃kun di.
U ñ maa kī u bε̃en mərəkunun wurenu nə̃.

²⁴ Adama i de gem mu n wāa bε̃en suunu sə̃o,
mu n kokumɔ nge nim me mu ku ra kpe.

²⁵ Bε̃e Isireliba, i ka kua wōa weeru gbaburu sə̃o,
i nùn yākunu ka kēnu kuare nge me?

²⁶ Bū wi ba mə̃ Sakutu wi i garisi bε̃en sunə ka
sere kpera ye i sāamɔ i mə̃ Kewani, i nin bwāaroku
ni i tii kua sə̃ore nge me i sə̃owa gisɔ? Bε̃en tii i yε̃ ma
i ñ koore me.

²⁷ Yen sɔ̃, u koo de bu bε̃e yoru mwε̃eri

bu ka da sere Dāmasin bera giɔ.

Wi, Gusunə wəllu ka tem Yinniwa u yeni gerua.

6*Ba koo Isireliba kpeerasia*

- ¹ Bɔ̄ruroba bεε be i wāa Siəniə bəri yəndu səo,
ka bεε be i sō Samarin guurə ka toro sindu.
Ma i tamaa i sāa bwese te ta kpāaru bon wirugibu.
Ma Isireliba ba somiru mara bεen min di.
- ² I doo Kalineə i wa.
Min di, kpa i da Hamatiə wuu bəkə gen mi.
Kpa i sara i da Gatiə Filisitibə temə.
Ben wuu si, su bεε Isireliba ka Yudaban wusu gea
tura?
Ben tem mε, mu bεen tem kpāaru tura?
- ³ Wee i n̄ kī wahalan tōru tu bεε naawa.
Ma i sere tii daa kōsa gawemə.
Ma ya bandu dii bεen suunu səo.
- ⁴ Ma i kpī sau kpin yee buranu səo, n̄ ba buraru kua
ka suunu donnu.
I tii yāa kpemminu ka naa kpəmi yi yi gum mə
gəsiammə gəsun di i temmə.
- ⁵ I mərəkunu soomə i womusu mə bwisikunu
sariru səo.
Ma i tamaa i nin soberu yēwa nge Dafidi.
- ⁶ I tam nərumə kə nəri bəkε.
I tii gum turaregim səwamə.
Ma i n̄ nuki sankire yèn sō bεen bweseru ta koo kam
ko.
- ⁷ Yen sōna ba koo gbi bu bεε yoru mwεeri bu ka
doona
kpa bεen nuku dobun kuuki ka bεen tōo baka dim
mu kpe.

Samariya koo kam ko

- ⁸ Gusunə wəllu ka tem Yinni u bɔ̄rua ka win tiin
wāarū u nεε,
u n̄ bεε Isireliban tii suabu kī.

U maa bεen sina kpaanu tusa.

U koo de bu Samari mwa ka ye ya wāa ye sōo kpuro.

⁹ Təmbu wəkuru bà n tie yεnu gagu sōo, ba koo gbiwa.

¹⁰ Goo ù n win tənun goru sua yεnun di u ka yara u dəo u dəo meni, u koo wi u wāa yεnu sōowə bikia u nεe, goo maa tie u wāa ka wune?

Kpa yēro u nùn wisu u nεe, goo sari.

Kpa wini u nεe, a mario. N n weenε su Gusunən ȳisiru sia saa yeni sōo kpa u sun s̄irema.

¹¹ Domi Yinni Gusunə u wooda yeni wē u nεe, u koo yenusu kpuro kəsukuwa, bakasu ka piiminu.

Nasara kam

¹² Ba ra dumyakie kpee saara wəllə?

Ba ra ka nεe wuku mi?

Adama wee bεe i gem gəsia dεe.

Ma i gea gəsia gāa sosuranu.

¹³ Bεe i nuku dobu mə kam sōo, ma i gerumə i mə, bεen tiin damə i ka nasara wa.

¹⁴ Yen sōna Gusunə wəllu ka tem Yinni u nεe, u koo de bwese tukuru garu tu bεe seesi. Kpa tu bεe dam dəre saa Hamatin duu yerun di sere n ka da nim torəo ye ya wāa gbaburun bera gia mi gāanu ku ra kpi.

7

Aməsun kāsiru sōo,

u twee yi tεrie

¹ Wee ye Yinni Gusunə u dera na wa kāsiru sōo. Tweeya u dera yi kəwara dabi dabinu sanam mε yakasu kparam wee si sina boko u raa bəɔra win yaa sabenun sōo.

² Sanam mε yi tem min yaka si kpuro di, yera na nεε, Yinni Gusunø, a suuru koowo. Aməna Yakəbun bweseru ta ko n ka wāa. Domi ta ñ maa dam mɔ.

³ Ma Yinni Gusunø u gɔru gəsia kɔsa yen di. U nεε, yeni ya ñ maa kooramo.

Aməsu u maa dɔɔ wa

win kāsiru sɔɔ

⁴ Wee ye Yinni Gusunø u maa dera na wa kāsiru garu sɔɔ. U nεε, u koo təmbu seeyasia ka dɔɔ. Kpa u de dɔɔ wi, u nim mε mu wāa tem sɔɔwɔ gberasia kpa u Isireliban tem kpuro di.

⁵ Ma na nεε, Yinni Gusunø, a ye yɔrasio. Aməna Yakəbun bweseru ta ko n ka wāa. Domi ta ñ dam mɔ.

⁶ Ma Yinni Gusunø u gɔru gəsia kɔsa yen di u nεε, yenin tii ya ñ maa kooramo.

Aməsu u nifoo wa

win kāsiru sɔɔ

⁷ Wee ye na maa wa kāsiru garu sɔɔ. Na Yinni Gusunø wa u yɔ ganaø ma u nifoo neni.

⁸ Ma u man bikia u nεε, mba na waamɔ mi.

Na nùn wisá na nεε, nifoo.

Ma u man sɔɔwa u nεε, nifoowa kon ka nεn təmbu Isireliba yīre nge gana. Na ñ maa bu suuru kuammε.

⁹ Kon ben sikado Isakin būu turanu kɔsuku, kpa n Isirelin sāa yenu suriri, kpa n Yeroboamun bandu sura ka takobi n tu kpeerasia.

Aməsu ka yāku kowo Amasia

10 Yera Amasia Betelin yāku kowo u Yeroboamu Isireliban sina boko goria u nee, wee Aməsu u nun seesimə Isireliban suunu səo. Win gari yi u maa gerua mi, yi təmbu kpuro burisina.

11 Domi u nee, wunə Yeroboamu, ba koo nun gowa tabu səo ka takobi.

Kpa bu Isireliba yoru mwəeri ben tem di bu ka da mi n toma.

12 Yen biruwa Amasia u na Aməsun mi, u nùn səəwa u nee, Gusunən səmə wunə, a doo Yudan tem già, kpa a n wunen gari yi mò mi, a ka wa a n dimə.

13 Adama a ku maa Gusunən gari gere Beteli mi, domi ya sāawa sina boko ka Isireliba kpuron sāa yero.

14 Ma Aməsu u nùn wisa u nee, na n̄ sāa Gusunən səmə. Na n̄ maa Gusunən səmən bō. Ne, yāa kparowa. Sikamərewa* na ra yewe.

15 Yera Yinni Gusunə u man gəsa sanam me na yāanu kparamə. U man səəwa u nee, n doo n win təmbu Isireliba win gari sō.

16 Tē, a swaa dakio a Yinni Gusunən gari nō. Wunə Amasia, wunə wi a nee, n ku Isireliba Gusunən gari sō.

17 Wee ye Yinni Gusunə u gerua. U nee, wunen kurə u koo sakararu ko wuu səo, kpa bu wunen bibu go tabu səo, kpa bu wunen gberu bənu ko, domi wunen tii kaa gbi tem tukumə mi n toma, mi ba koo ka Isireliba da bu yoru di.

* **7:14 sikamore** - Ya sāa dāa tēn binu ba ra di.

8

*Aməsu u bireru wa win
kāsiru səə ta dāa marum yiba*

¹ Wee ye Yinni Gusuno u maa man səəsi kāsi teni səə. Na dāa marum wa bireru səə me mu ye.

² Ma Yinni Gusuno u neε, mba na waamə mi.
Na nùn wisə na neε, dāa maruma na wa me mu ye.

Yera u maa man səəwa u neε,
saa ya tura u ka win təmbu Isireliba seeyasia.
U ñ maa bu suuru kuammə.

³ U maa neε, yen təo te,
sina kpaarun womusu koo gəsia nuku sankiranun
womusu.

Kpa tən dabinun gonu nu n tərie baama.
Kpa yam mu n maari səə səə.

Ba koo Isireliba seeyasia

⁴ Yinni Gusuno u neε,
i swaa dakio beε be i sāarobu dam dəremə.
Ma i bwēebwēebu kam koosiamə.

⁵ I mò, domma suru kpaon təo bakara koo kpe.
Kpa su wa su besen alikama dəra.
Domma təo wērarugira koo kpe,

kpa su wa su besen biranu wukia.

Sa ko sakaku kawa,
kpa su yen gobi sosi.

Sa ko kilo gəsia su ka təmbu gbəni.

Kpa su doo sīnu dəra.

⁶ Sa ko wənwəndobu dwe ka gobi,
kpa su sāarobu ka baranun gobi kəsina.

⁷ Nε, Yinni Gusuno, na bōrua ka nən tiin yīsiru na
neε,
na ñ beε Isireliba kōsa ye i kua duarimə.

- 8** Beεen tem mu koo yĩiri,
kpa beεen nen təmbu i n gəə wooru sõ.
Tem mε kpuro mu koo kuke
kpa mu sure nge Egibitin daarun nim.
- 9** Yen tõə te, ne, Yinni Gusunə kon de sõə u du sõə səə
gbāara
kpa yam mu tīra.
- 10** Kon beεen tõə bakanu gəsia nuku sankiranu,
kpa beεen womusu su n sāa weeweenu.
Kpa beεen baawure u saakiba doke u n wii pəoru
pote nuku sankiranun sõ.
Kon de təmbu ba n nuki sankire tem mε səə
nge be ba ben bii teereru bie.
Tõə te, ta ko n sāawa nəni swāarugiru.
- 11** Wee ye ne, Yinni Gusunə na gerua.
Na nee, kon de gəəru tu du tem me səə.
N ñ mə dīanun gəəru, n ñ maa mə nim nəru.
Adama nen garin gəəru ka yin nim nəruwa i ko i n
mə.
- 12** I ko i n yarinewa saa sõə yēsan nəm dwaru gian di
n ka da sõə duu yero,
saa maa sõə yēsan nəm geu gian di n ka da sõə yari
yero,
i n bəsu baama, i n kasu i nən gari nə.
Adama i ñ wasi i yi nə.
- 13** Saa ye səə, beεen wəndia burəbu ka beεen
aluwaasiba ba koo gbi nim nərun saabu.
- 14** Be ba bɔrumə ka Samarigibun būnun ȳisiru ba mə,
ka būu wi u wāa Danuən wāaru,
ñ kun mε ka sāa te ba mə Beri Sebaə,
be kpurowa kon de bu wəruku,
kpa bu kpana bu se.

9

Yinni Gusunə

u koo təmbu siri

¹ Aməsu, u Yinni Gusunə wa u yō sāa yerun yāku yerə. Ma u nūn sōowə u nee, u sāa yerun gbereba soowo saa ben wəllun di kpa tem mu diiri, kpa bu wəruku bu tən be ba wāa mi kpuron winu kəsuku.

Kpa wi, Yinni Gusunə u de bu be ba tie go tabu səo ka takobi.

Baa ben goo kun kpē u kisira u doona.

² Baa bə n kukua gəriə, win nəmu ga koo bu yarama. Baa bə n yəəwa wəllə, u koo bu sarasiama.

³ Bə n da ba kukua guu te ba mə Kaaməlin wii kpiirə, u koo bu kasu, kpa u bu mwa.

Bə n numa nim wəkun səəwə, u koo de waa baka yu bu dwəə migum.

⁴ Ben yibereba bə n maa bu yoru mwəera, u koo de yibere be, bu bu go ka takobi.

U ko n bu nəni girariwa, kpa u bu kəsa kua, n n̄ mə gea.

⁵ Ma Aməsu u nee, Gusunə wəllu ka tem Yinni u tem baba, ma mu kəsikira.

Ma men təmbu kpuro ba gəə wooru sə.

Me kpuro mu kukumə, ma mu suremə

nge Egibitin daa baka te ba mə Nilun nim.

⁶ U win wāa yeru bana wəllə, ma u dera wəlla kua tem girum kpəeru. U nim wəkun nim menna, ma u mu yəka tem səə.

Win yīsira Yinni Gusunə.

Taarəgibun siribu

⁷ Yinni Gusunə u maa nεε,
bεε Isireliba, i ñ Etiopigibu kere nən nəni səə.
Geema, na bεε yara Egibilitin tem di.

Adama na maa Filisitiba yara Kafitorin di.
Ma na maa Sirigibu yara Kirin di.

⁸ Wee, nε, Yinni Gusunə na Isireliban bandu nəni
girari,
domi tə tora.

Kon tu kpeerasiawa handunia səə.
Adama n ñ mə Isireliba kpurowa kon kpeerasia.
Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

⁹ Wee, kon nən woodaba wε,
kpa n Isireliba sīre
bwese tukunun suunu səə
nge me ba ra dobi sīre,
baa yen bin teeru tə kun ka wəra.

¹⁰ Nən tən be ba durum mə,
ma ba gerumə ba mə,
na ñ bu nəni swāaru suremə,
ba koo be kpuro gowa tabu səə.

Isireliban tem koo wurama

nge yellu

¹¹ Tōru gara sisi tə səə kon Dafidin bandu seeya
te ta sāa nge yenu ge ga bansu kua.

Kon tu səme, kpa tu se tu wurama nge yellu.

¹² Kpa bu wa bu Edəmuban tem ka bwese tuku ni
nu raa man sāamən tem mwa.

Nε, Yinni Gusunəwa kon yeni ko.

¹³ Wee saa ya sisi yè səə bà n gă, n ñ təemə bu ka
kpam duure.

Bà n resəm duura, n ñ təemə bu ka ye gama.

Baa ka guunu wəllə resəm ya koo kpiwa
ya n tərie bu ka tam ko.

14 Kon nən təmbu Isireliba yakia yorun di.

Kpa bu wure bu wuu si su raa bansu kua seeya
bu sina mi.

Ba koo resəmba duure,
kpa bu yen tam nə.

Ba koo dāa gbaanu ko,
kpa bu yen marum di.

15 Kon den bu girawa n sire dim dim nge dāa,

ba n wāa ben temə mε na bu wē mi.

Goo kun maa bu wukamə mε səən di.

Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

**Luda yā takada kū Bisā yāo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisā (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3